زیارەتی ماچ

ڕەسووڵ سوڵتانی

چاپی یەکەم: یەکێتیی نووسەرانی کورد لقی کەرکووک ٢٠١١

چاپی دووەم: چاپخانەی موکریانی

به هاوکاریی خانەی چاپ و پەخشی موکریانی

لەسەر ئەم دیوانە شێعرە

لە زۆر بۆنەی جۆراوجۆردا دەمدی کە خاوەنی ئەو دیوانە شێعرە بە چوارینەیەک یا کورتە غەزەلێک کۆڕەکە دەهەژێنێ و هەستی هەستناسکان دەبزوێنێ. ئەمە هانی دام لێی بپرسم داخوا دیوانی چاپکراو یان ئامادەی چاپی هەیە یان نا! لە وەڵامم دا بە تەوازوعەوە گوتی: شتی وام نیە رووی مەجلیسیان هەبێ و بۆیە دیوانی شێعرم نە چاپ کردووەو نە ئامادەی چاپ. بەڵام ئەمن کە بۆخۆم چێژم لە شێعرەکانی و شێعر خوێندنەوەی جوانی وەرگرتبوو لە کۆڵی نەبوومەوە و داوام لێ کرد دەفتەری شێعرەکانیم وێدا بیان خوێنمەوە. لە خوێندنەوەی دەفتەرەکەی تێگەیشتم تەوازوعەکەی لە جێی خۆی دا نیە و بەراستی گەنجینەیەکی کەم و پوختی لە بیری جوان و تەعبیری رەوان خڕکردۆتەوە کە بە خەسارم زانی نەکەوێتە بەر چرایە و خوێنەری کورد لێی بێ بەش بێ. بە خۆشییەوە بێدڵیی نەکردم و دیوانەکەی بۆ چاپ ئامادە کرد.

ئێستا ئەوە دیوانی (زیارەتی ماچ)ی شاعیری لاو کاک رەسووڵ سوڵتانی لەبەردەستی خوێنەرانی کورد دایە. پێم باشە هەر کەس بۆخۆی وردەکاری یان باشتر بڵێم شیرنکاری‌یە شاعیرانەکانی ئەم دیوانە بدۆزێتەوە، هەڵیان سەنگێنێ و حوکمیان لەسەر بدا. هەر بۆیە و لەبەر ئەوەش کە زۆری لێ نازانم نامەوێ لێیان بدوێم و تازەیی بیرو بابەتەکە لە خوێنەری ئەم دیوانە بستێنم. هەر ئەوەندە دەڵێم کە هەرچەند شێوازی کاک رەسووڵ لە شێعردا زۆرتر کلاسیکە، دنیایەک لە هەستی ناسک و دەربڕینی داهێنەرانەی پێیە کەوا بزانم سەرنجی هەموو شێعرناسان و شێعردۆستان بۆلای خۆی رادەکێشێ.

هیوادارم لێم قەبووڵ بکا کە بڵێم ئەم دیوانە کەم و کورتیی خۆشی هەیە. بۆ وێنە بوارێکی تایبەتی بەسەری دا زاڵە و جێگای هێندێ بواری دیکەی کەم یان زۆر تێدا بەتاڵە، کە نامەوێ بچمە نێو وردەکارییەکانەوە. بەڵام شاعیری ئێمە رۆژگارێکی دوورودرێژی بۆ پێشکەوتن و پێگەیشتن لە پێش دایە. بەو توانایەشەوە کە پێیەوە شک دەبەم هیوادار و تەنانەت دڵنیاشم کە لە دوارۆژێکی نیزیک دا جێگای شیاوی خۆی لە نێوی کۆڕی شاعیرانی ریزی پێشەوەدا بکاتەوەو کەلێن و کەلەبەرەکانیش پڕ بکاتەوە. نابێ پەلەی لێ بکەین. شاعیری بەراستی شێعر بە خۆی ناڵێ، شێعر خۆی پێ دەڵێ.

سەرکەوتنی لە ژیانی تایبەتی و ئەدەبی و خەباتگێڕانەدا بە ئاوات دەخوازم.

عەبدوڵڵا حەسەنزادە

٢٠٠٩/١/٢ کۆیە باشووری کوردستان

ماچێکم کردی زۆر بە هەستەوە

گەر پێت ناخۆش بوو، ها ماچم کەوە

پەرچەم

پێی بڵێن شانە نەکا پەرچەمی پڕ پێچ و گرێ
ئەوە لانەی دڵی ماندوومە دەبا تێک نەدرێ
کە هەڵۆی چاوی لە ئاسمانی ئەوین دێتە فڕین
سەری پەنجەی لە دڵی مات و سڵم دادەگرێ
بە بزەی سەوزی دەم و لێوی بەهاری گوڵی دڵ
تەمی پاییزی لەسەر باخی ژیان لادەدرێ

هەموو ژان و خەم و ئازارە وشەی دەفتەرەکەم
بۆیە بەو چەشنە دڵی کیژی غەزەل گڕ دەگریَ
بە شەپۆلی چەمی ئەسرین لەخەویَ رادەپەڕم
کە بە خوڕ دیَت و بە سەر روومەتما رادەبریَ
دەرکی دڵ دادەخەم و خەم دەڕەویَنم لە سەرم
کەچی ئەمجارە بە دەستی یەکیتر لیَی دەدریَ
پەلەمە بۆ خەوی ئامیَز و بزە و ماچی دەمی
چون دەترسم نەگەمیَ و فوو لە شەمی ژین بکریَ

بەهاری ۱۹۹۷

خوێنی پێنووس

گەر بچرپێنم خەمی ئەشقت بە گوێی کۆسارەوە
لەت دەبێ جەرگی بە تیخی تیژی ئەو هاوارەوە
ئەم بەهارە گیا لە بیری چۆتەوە هەستێ لە خەو
تا بزەی سەوزی گەڵا بڕوێ بە لێوی دارەوە
گەرچی شەختەی پیرە پاییز هەستی ژاکاندووم بەڵام
چاوەڕێی تیشکی هەتاوێکم بە ئاسۆی تارەوە
چۆن غەزەل ڕەشپۆش نەبێ و پێنووس نەڕێژێ خوێنی دڵ
کۆتری ئاواتی ساوام چۆتە پای سێدارەوە

باوەشی گـەرمـــی خـەیاڵ و تیشکی رووی شێعرم نـەبێ

کـێ وەهـانـام دێ بـەدەس پـەنجـەی رەشی شـەوگـارەوە

گـەر ببینی ئـەو شـەپـۆلـەی دێ لـە تـاڤگـەی چـاوی من

تێدەگـەی چـۆنم بـە دەستی ژانـــی بێ ئـەژمـــارەوە

کـێ دەکـارێ پـنـجی ئـەشقی تـۆم لـە دڵ بێنێتـەدەر

تـــۆ کـە باشـارت نـەکـردووم بـەو هـەمـووە ئـازارەوە

زستانی ٩٧حاجی‌لەک

باران

قژی زەوی سەوز بوو بە ماچی لێـــوی باران

بزەی هاتێ گەزیزە کە بیستی نێـــوی باران

خونچە بە نازو عیشوە چارشێوی کەسکی لادا

هەتاکوو بێتـــە گریان دڵی پەشێـــوی باران

کە دیتی شەوبۆ کێشای بە سازی رێژنە چۆپی

خۆر هات و خۆی حەشاردا لە بن چارشێوی باران

وەنەوشە گرژو مۆنە و سەری گرتۆتە باوەش

دەڵێ بۆچی بەرەو من خۆ نابزێـــوی باران

بەرەو ئامێزی دەریا دەپێوێ ڕێـــگە ڕووبار
هەتا بباتەوە ئەو مـەرج و گرێــــوی باران
لە چاوی هەوری تووڕە لەبەرچی خۆی دزێوە
بەرەو ژوانی کام گوڵ ڕێگە دەپێوی باران؟

خاکەلێوەی ٩٨ حاجیلەک

گومبەز

پەلکە گیای بێ ئاو و ژاکاوی خەمم بەو دێمەوە
بێ شنەی سەوزی نیگات بەم زوانە نابووژێمەوە
وشکە ساڵی گەرچی شاباڵی شەپۆلی شکاندووم
هەر بە گۆرانیی نمەی بارانە هەڵدەقوڵێمەوە
دەست لە مل کێو و رەوەز گۆرانی ئەچڕم بۆ بەهار
هاودەمی سروە و شەماڵی خۆشەویستی دێمەوە
ناوی تۆ شابەیتی شێعری کەسك و سووری ژینمە
بۆیە وەك ئاوازی حەیران بێوچان دەیڵێمەوە
گومبەزی مەمکت پەرستشگەی دڵی دێوانەمە
وەك موریدی شێت لە دەوری رۆژ و شەو دەخولێمەوە

بە بادەی تاڵی مەینەت کاس و گێژم

لە ڕێبازی ئەوین ئەفسانە بێژم

لە چاوم دا دەبینی کۆڵکە زێڕین

لەبەر چاوت کە فرمێسك بڕێژم

کە دەستم رانەگاتە خۆڵی جێژوان

بە چی چاوی کچی شێعرم بڕێژم

لە گۆڕستانی ژینم جێ نەماوە

حەز و ئاوات و تاسەی لێ نەنێژم

خەم

هێنـد دڵم تـەنگە لە دڵتەنگییەکەم گریا خـەم

دڵ گڕی گرتووە فرمێسـکی چلۆن فریاخـەم

وشکە ساڵێکە لـەبەر خونچە دەڕێژم ئـەسرین

چون دەڵێن دێیەوە با فەڕشی گوڵت بۆڕاخـەم

باخەوان گەرچی سـەدان بەردی لە شاباڵم دا

پەژیوان نیم و ئـەویـنداری گوڵی ئەم باخـەم

من لە ئامێزی چیای سەربەتەما پێ گەیوم

سەر لەبەر کەندوکڵۆ و جەوری زەمەن داناخـەم

شەختە شمشێری لەسەر گەردنی گوڵ داناوە

هێشتە تێرماچی دەمی گوڵ نەبووم بەو داخەم

تۆ کە جێمدێڵی وەکوو تیشکی هەتاوی زستان

چۆن ئیتر دەرکی دڵی خۆم لە ئەوین داناخەم

جێ هەوار خاڵییە لەم زێدە دەڕۆم یەکجاری

لێ دەنێم باروبنە و تازە لە هیچ کوێی ناخەم

پاییزی ٢٠٠٠

هەڵوەرین

بە خەم پەڕپەڕ بووە یەکسەر کتێب و دەفتەری شێعرم

لە تاوت هەڵپـــــڕووکاون پەڕوباڵی پەریی شێـــعرم

کە بارگەت تێك دەنێی زریان و زستانت بە دوودا دێن

لەدووی کۆچت سەدان خونچەوگوڵی لێ‌هەڵوەرین شێعرم

شنەی سروەی نیگات کاتێ وشەم دەگرێتە نێو باوەش

للك وپـۆی دێتە بـەر بەو پایـزە داری بەری شێعرم

بە هەڵبەستـــا هەواڵم بۆ نەناردووی چون نەیارانم

بە تاوانی ئەوین لەم شارەدا دەبڕن سەری شێعرم

بە چاوی مشتەری روانیومە بۆ بەژنی گەلێ هەڵبەست

نەبوو هاوتای لە جوانی دا کچی رەش ئەسمەری شێعرم

بزەت گەر بێتەسەر لێو و ببێتە دۆی خەیاڵی من

زەماوەندی ئەوین دەگرین هەتا بن سێبەری شێعرم

ئەگەر هەر من بسووتێنێ گڕی ئەو ئەشقە قەی ناکا

دەترسم سەر بکا و یەکسەر بگاتە خوێنەری شێعرم

دەپشکوێ گوڵبزەی لێوی پەژارەی کۆنی هەڵبەستم

ئەگەر رۆژێ بەتەنیا تۆ ببیتە خوێنەری شێعرم

سرتەی خەیاڵ

دوێ شەوێ من لێوی ئاڵی تۆم لە خەودا مشتووە
چاوی هەڵبەستم بە خاکی رێی ئەوینت رشتووە
تا نەمامی بەرز و سەوزی خۆشەویستیت بێتە بەر
هەرچی فرمێسکم هەبوو یەکجاری بۆم هەڵڕشتووە
گوڵبزەی لێوم لەگەڵ پاییزی کۆچت هەڵوەری
ژانی دووریی تۆ پەپوولەی پێکەنینمی کوشتووە
قۆچەقانیی چارەنووس چەشنێکی هەڵداشتووم دەڵێی
لەو بەڵێنانەی من و تۆ ترسی زۆر رێ نیشتووە

با لقی ســـــووری زمانم رانـەژێنــێ بای خـەمــت

چونکە باڵندەی سـەدان هاواری لێ هـەڵنیشــتووە

نوێژی قـەت بـەرناکـەوێ با سـەر لـە سوژدەی هـەڵگرێ

هـەر کـەسێ وەك من بـە خوێن دەسنوێژی ئـەشقی نـەشتووە

دەنگی سـەوزی بانگی مزگـەوتـێ لـەهـەرجێ بێتـە گوێت

دیارە پیلانێکی سووریان لـە بنـەوە دارشـــــتووە

بۆ ئـەوەی سرتـەی نیگا و سروەی ئـەوینم بێتـە گوێ

خۆم لـە بێشکـەی باوەشی شیعرێکی تـەڕ هاویشتووە

رەشەمەی ٢٠٠٠ ورمێ

تۆزی گومان

هەر کە پێم نایە جیهان تیشکی هەتاوم ون بوو

هەموو وەرزی تەمەنم تۆف و تەم و باڕن بوو

دیم لە ئاسۆگی ژیان جێیەکی رووناك، ئەمما

گۆشەیەك بوو بە چرای چاوی گورگ رۆشن بوو

بەشی من تاڵ بوو بەری داری ژیان هەر بۆیە

ئارەزووم دیتنی خەونێکی کەم و شیرن بوو

ژین بەسەر چوو کەچی من نەمدی بزەی تیشکی تاو

ئاسمانم شەوو رۆژ هەور و هەلا و چڵکن بوو

چۆم و رووبارم ئەدی ئاوێ نەبوو روون و جوان

چووم و دیتم کە لەسەرچاوەکەیا لیخن بوو

من لە شوێنێکی جیهان عاشقی سەربەستی ببوم

کە لەوێ باوی بزەو شێعرو ئەوین کوشتن بوو

منم ئەو شاعیرە زۆر جوانی پەرستە کە دەڵێن

باوەڕی روونی لە نێو گۆمی گومانا ون بوو

کەرەج ٢٠٠١

راوێژی نیگا

جامـــی ژینم تا بـه یادی تـــۆوه لێـــوڕێژ کردوه
تامی ئـەشق و خۆشـەویستیم پڕ بـه دڵ چێژ کردوه
هـەرچی روخسارت دەبینێ سوژدە بۆ جوانـی دەبا
کافـــر و بێ دینـی فێری تاعـــەت و نوێژ کردوه
دوێ شـەوێ چاویان بـه چاوی تۆ کـەوت ئـەستێرەکان
گاڵتـەیان تا رۆژ بـه ئـەستێـــرەی گـەلاوێـژ کردووه
زامی پڕ ژانـی وشـەی شێـــعرم نـەدەکرا چارەسـەر
ئـــەو بـــرینانـەت بـه یـەك دیمانـه سـاڕێژ کــردوه

دوێنێ رۆژنامەی ژیانم بۆ خـــەیاڵ ئەخـــوێنـدەوە
ئـەو بـەشانـەی وا لـە گـەڵ تۆمـــدا وتـــووێژ کـــردوە
بێ زمانیش چۆن مەبەستی خۆشەویستی تێنەگەم
تۆ کـــە دوو چاوی کەژاڵت فێرە راوێـــژ کـــردوە
رازی ئـەشقت هێنـــدە پڕ پێچ و پـەنـایـە شـەرحـەکـەی
شاعیر و زانا و مەلا و شیـخی هەموو گێـژ کردووە
تۆ بە سێـــرێکی نیگات چاوی زەمانت کردە خـــەو
جێت بە هیپنۆتیزم و سەت عیلمی وەها لێژ کردوە
کیـژی شێـعرم بۆیـــە هێنـــدە دڵرفێنـە و نـازەنیـــن
چـون بە خاکی جێـژوان چاوانی کل رێـــژ کردوە

کەرەج ٢٠٠١

بەڵێن

گەرچی تیشکی مانگی قەولی تۆ هەتاکوو سەر نەبوو
دەستی یادم قــەت لە داوێنـــی ئەوینت بــەر نەبوو
دوور لە تۆ شەختەی خەفەت ژاکاندی باخی گوڵبزەم
خـــۆ دەنا قەت باخی رازاوەی غەزەل بێبەر نەبوو
زۆر لە ســـەر رازی نیگای تۆ شارەزا دواون بــەڵام
شەرحی ئەشقت کاری زانا و شاعیر و نووسەر نەبوو
تا نیگام دەستی بـــە داوێنی نیگای مەستت نەگرت
شێعری نامۆم شارەزای نێـو کاغەز و دەفتەر نەبوو

چاو بە فرمێسکن لە دووی کۆچت وشەی شێعرم کەچی

بۆ پــەژیــوان بوونەوەت ئەو شینە کاریگەر نەبوو

دوێ وتم چــەپکێ گوڵت بــە دیاری بۆ بچنم لە باخ

هیچ گوڵێ شایانی دەستی کیژی رەش ئەسمەر نەبوو

تا شنەی ســەوزی ئەوین نەیدا لە بسکی ئارەزوو

بیری ئاڵــۆزم ئـــەوەندە تیــژ و داهێنەر نــەبوو

هەر لە ژێر سایەی دلۆڤانیت پشووی دا شێعری من

خــــۆ دەنا داری ژیان بـــۆ شاعیران سێبەر نەبوو

کەرەج ٢٠٠٢

زیارەتی زام

"بۆ شەهید مەنسوور مەعروفی"

تا وشەم دەست لە قەدی کیژی غەزەل وەردێنن
دەبنە پرشەنگی هەتاو چــۆم و چیا دەدوێنن
کانیاو و چـەم و رووبار و هــەتاو بــێ ئۆقرەن
چـون بـە ئەسپایی دەبێ لانکی خەم راژێنن
بۆیە شەو دەستی وەها داوەتە دەست بای زریان
تاکــو تیرێژی هــەتاو لێرە بـە چـۆك دابێنن

مانگی خـــەمناکی خـەزەڵوەر دڵـی گیراوە دەڵێن

پۆلـی ئــەستێرە لـە گۆلاوی شـــــەوا بێ شـوێـنن

چاوەڕێتانـە هـەتاو لێرە بـــە جـــەرگی کون کون

ڕێژنـە ئـەســـرینی بـــە ســـەر زامـی دڵ بـڕژێـنن

ئـــــەو درنجانـــــە دژی شیـلـە بـــزەی رووناکین

دڵـی ئاوێنە بـــــە بـــەردی ڕق و قین دەشکێـنن

شاخ و کێو هاتووە بۆ زیارەتی زام ئێزنیان دە

سەری کڕنـــۆشێ لـەبەر زامـی بە سوێت دانوێنن

مــــەرهـــەمێکم دەوێ بـــۆ زامی دڵـی هەڵبەستم

وشـــــەکانی غــــــەزەلم گشتی شـــەلاڵی خوێنن

بۆکان ـ٢٠٠٢

گراو

شابالّی نیگا تا لە وشـــەی شێعرم ئەساوی
ئەستێرە لە گەڵ مانگ و هەتاو دێنە سڵاوی
ئەشقت کە لە چاوانەوە دەڕژێتەچەمی ژین
هۆنراوە تەزووی سەوزی ئەوین دێتە هەناوی
ئاوێنە کە روخسار و بزە و خاڵ و دەمی دی
قرچـــەی دڵی چرژاوی خزی بۆ سەرو چاوی
چیرۆکی ئـــەوینی مـــە وەها کردی رەگازۆ
منداڵ و بـــەساڵاچـوو هەموو بوونەتە راوی

جێژوانی شەوو ڕۆژی لە دەوری دەمی تۆیە

ئەو شێعرە کە خاڵی چەنەتی بۆتە گراوی

تینوێتی بە بارانی سروودێ دەشکێنم

پاش کۆچی ڕەشی پایز و زستانی تەماوی

لەت لەت لە نیگات هەڵدەوەرین دوێنێ بە لێشاو

شووشەی ڕەشی پەیمان و بەڵێنی بە شکاوی

ئیزنم بدە ئەو شەونمی سەر کوڵمەیە بمژم

تا شەختە لە پەلکی گوڵی ڕوخساری نەداوی

بۆکان بەهاری ۲۰۰۳

پەشیمانی

سەرەتای پیتی ئەوینداری غەڵەت بوو بەسەرت
غەزەلم بۆیە خەفەتبار و شەکەت بوو بەسەرت
ماڵی ئەشقت کە لە سەر خۆڵی بەڵێن دامەزراند
خەبەرت بوو دەڕمێ بۆیە پەلەت بوو بەسەرت
شەربەتی تاڵی پەشیمانی دەنۆشێ ئەوی وا
شێتی پەخشانی نیگا و شێعری بزەت بوو بەسەرت
ئەو دڵەی بۆنی غەزەل مەست و ئەوینداری کرد
بە چەقۆی تیژی درۆی ئەشقەوە لەت بوو بەسەرت

ئێستە ژاکاوە بـــزەی ســەوزی گــەڵای داری ژین

ئــەوە هـۆی بـۆنـی رەشیی وەرزی گزەت بـوو بـە سـەرت

ماڵـی پـڕ خـوێنی دڵم کردە مـەکۆی ئەشقت چـــون

تـۆ لـە نێو خـوێنـی دڵم مـەیلـی مـەلـەت بـوو بـەسـەرت

هـــەر لـە سێدارە دەدی تـۆ بـە پـەتی رێـوە نیـگام

چونکــە تـاوانـی چــەمم ماچـی چـەنـەت بـوو بـەسـەرت

لێدە ئاوازی رەشـــــی تاڵـی جــــودایی شمشاڵ

ســەرەتای پیتـی ئـەویـنـداری غـەڵـەت بوو بـەســەرت

هاوینی ٢٠٠٣ قەڵای هۆلاکۆ

شۆڕەسوار

شەو کە پێی نا سەر دڵی ئاسۆ بە چاوی مۆڕەوە
شۆڕە سواری ئاسمان رۆیی بە خوێنە چۆڕەوە
شەمشەمە کوێرەی رەشی شەوگار پەرست سەرشاخی گرت
پێم دەڵێ خۆری بزەی لێوت بنێ نێو گۆڕەوە
راوچییەك بۆنی سروودی دێ لە هەنگاوو نیگای
تاکو ماسیی بیرو بڕواتان بخاتە تۆڕەوە
خەج سیامەندی بە جێهێشت و خەزاڵیش چەشنی شێت
دەم دەنێتە نێو برینی سووری لاسە شۆڕەوە

پایز و زستان به خوێنی جەرگی خونچە مەست ئەبن
بسکەبسکیان دێ بە نووزە و شیوەن و گابۆڕەوە
تاکوو کوێستان و رەوەز باوەش بە ئەژنۆدا بکەن
رێوی شای مەیدانی شێرانن بە سەت مانۆڕەوە
پێشکەشی تۆ بێ غەزەل ملوانکە گریانی ئەوین
شینی پیرۆزە و بە ئەڵقەی پێکەنین مەیگۆڕەوە

٢٠٠٣ حاجی لەک

بەهار

دەشت و دەر مەستن لە بۆنی دڵگری بادەی بەهار
کانیاو گۆرانی ئەچڕێ بۆ کچی سادەی بەهار
رادەژێنێ بای شەماڵ دەسرەی هەزار رەنگی سروشت
دۆی گەڕی نێو داوەتی وەرزانە سەیزادەی بەهار
شوێنی شەپڵاخەی رەشی شەختەی لە سەر روخساری باخ
کردە جێژوانی گوڵ و ئاوازی بای وادەی بەهار
چەپڵە رێزانی چڵووکی دار و گوڵ هەر بۆوەیە
لەم کەژ و کێوانە تۆزی مەرگ و خەو رادەی بەهار

تا هەموو باڵندەکان بڕوا بکەن خۆر زیندووە

ئێستە واباشە تەمی بەر ئاسمان لادەی بەهار

زۆر دەمێکە دەشت و دارستانی بێکەس چاوەڕێن

تاکو شاڵی کەسك و متفەڕکیان بەسەر دادەی بەهار

تەرکی گریانێ دەکا بولبول بزەی دەخزێتە لێو

گەر بزانێ دەستی ئەو دیلانە بەرنادەی بەهار

بەهاری ٢٠٠٣حاجیلەک

شمشاڵ بۆ "قالەمەڕە"

لەخەو رابوون کەژو کۆ لەگەڵ هاواری شمشاڵ

سروودی دەشت و کۆ بوو رژا لە زاری شمشال

خەمی حەیران و بەیتی گەلێکی گرتە ئەستۆ

شەپۆل ئەدا شەوو رۆژ چەمی ئازاری شمشاڵ

لەگەڵ نووزەی بەسۆزی خەج و سیامەندی زامار

بەڕێژنە ئەشکی لێڵی لە چاو ئەباری شمشاڵ

بوغدان و ئەستی شینی کاکەمیر و کاکە شێخ

دەڕێژنە نێو هەناوی رەش و زاماری شمشاڵ

لەگەڵ عەبولعەزیزی خەمینی کوڕ لەدەست چوو

دەگێڕێ شین و دەگری دڵی نزاری شمشاڵ

هەوای لاوك و بەیتی خەزاڵ و ئەی رەقیبە

کاروانی دڵ ئەکێشێ بەرەو هەواری شمشاڵ

ئەوی لەگەڵ خەم و ژان بە حاستەم ئاشنا بێ

چرۆی خەمی دەپشکوێ بە نارەناری شمشاڵ

ئامێرەکانی موزیك چاویان لە دەستی تۆیە

لە نیشتمانی دەنگا سەرۆك کۆماری شمشاڵ

دەستت ئەخەیتە ئەستۆی کچی حەیرانو لێلێ

خۆشی لە خۆت کە دۆستی کەژ و کۆساری شمشاڵ

ئەگەر نەبایە پەنجەی بەهەستی مامە قالە

بێبەش دەبووین لە بۆن و بەرامی داری شمشاڵ

هاوینی ٢٠٠٣ بۆکان

تەوافی مەم

تا سەری پەنجەی هەناسەم بۆ قژی تۆ شانە بوو

سینگی شێعرم پڕ لە گۆرانیی گوڵ و ریحانە بوو

تاسەبار بینی بە کانیی ئەشقەوە نابوو نیگام

کۆتری ماچم چڵووکی لێوی تۆی هێلانە بوو

خاڵی لێوت بۆ ژوان چاوی لە شێعرم دادەگرت

کەس وەکو خاڵ بۆ فریودانی غەزەل وەستا نەبوو

تیشکی ئەشقت تا لە رێبەندانی ژین دا دەرکەوت

خاکەلێوە خانەخوێی رووخۆشی ئەم وەرزانە بوو

شەرحی ئەو رازەی لەسەر دێڕی نیگات دەمخوێندەوە
قەت لە نێو تەفسیر و شەرحی هیچ کتێبێ دا نەبوو
لیزگە ملوانکەی بزەت تا خستە ئەستۆی شێعری من
کیژی هۆنراوەم لە نێو دنیای غەزەل تاقانە بوو
هەرچی زیاتر شەرحی دەم جوانیی قەسیدەی بەژنەکەی
چاترم لێ روون دەبێ ئەو شەرحە مندالآنە بوو
زیارەتی بەیتولحەرامی مەمکی تۆم زۆر کردوە
ئەو سەفا و مەروا و توافانەم ئەویندارانە بوو
تا بە رەحمەت نازڵت کرد ئایەتی پیرۆزی ماچ
جیا لە من پێغەمبەری ئەشقێ لەسەر دنیا نەبوو
چاوی تۆ بەڵگەی پتەومە تا بڵێم خۆی شاعیرە
چونکی هەر ئەو شارەزای تەفسیری ئەو شێعرانە بوو
رۆژ و شەو دەستم دەخستە مل کچی پەخشانی جوان
تا سەری پەنجەی هەناسەم بۆ قژی تۆ شانە بوو

حاجیلەک ٢٠٠٤

هەڵقرچان

ڕەشەبا هات و دڵی ناسکی شار هەڵقرچا

نیشتمانی دڵی پڕ خوێنی هەنار هەڵقرچا

پێکەنین سیس بوو لە سەر لێوی هەلاڵە و هێرۆ

گوڵی حەیرانی کەژو دەشت و بەیار هەڵقرچا

شەوی بێ شەرمی دزێو قەڵسەیی گێڕا لە گزینگ

خوێنی کازیوە لە پێدەشت و بنار هەڵقرچا

جێژوان بەرگی ڕەشی کردە بەری دار و بەرد

چونکە تیرێژی نیگای چاوی خومار هەڵقرچا

نیشتە سەر لێوی قەل و داڵ و چەقەڵ شانازی

گوڵبزەی گەش کە لە سەر لێوی بەبار هەڵقرچا

زیرەك و ماملێ بگرین کـــە گوڵی گۆرانـــی

پەڕبە پەڕ ئەورۆ دەگەڵ تاروقەتار هەڵقرچا

شاری بۆکان وەرە دەستت بخە مل هەولێرێ

دڵی سەردارو سەدان شۆڕە سوار هەڵقرچا

ئەی سولەیمانی دەگەڵ شاری مەهاباد بگرین

جەرگی ســەت دایك و کچی تازیە بار هەڵقرچا

پیلـــی ڕووبار دەبڕن لێرە بە فتـوای شەیتان

بۆیە شابالـــی بزەی چۆم و کەنار هەڵقرچا

شەمشەمە کوێرەیە وا چـــاوی بە خۆر هـــەڵنایە

تیشکی ڕۆژ بۆیە بەدەستی شەوی تار هەڵقرچا

دێـــوی پاییزی لە مێحرابی شەڕا دایبەست نوێژ

ســــەری پەنجەی لقـــی ئاواتی بەهار هەڵقرچا

ڕەشەبای بەدفەڕی فتوایەکی کوڵکن بە حـــــەرام

هاتەکوێستـــان و حـەزی چیمـەن و دار هـەڵقرچا

بۆیـە من شینـــێ کـە شایـانـی شـەهید بوو نـەمکــرد

چون زمانـــی قـەڵـەم و شێــعرو وتـار هـەڵقرچا

" یەکی شوبات"ی ٢٠٠٤ بۆکان

"بۆ هەولێری شەهید"

بەڵێن

دەستێ بێنە بە زولفتدا

با تەمی خەم لە رووم لاچێ

وەکوو شەقام تاسەبارم

بۆ ترپەی پێ و وردە ماچێ

بەڵێن دەدەم

مەمکت بکەیتە پێشنوێژم

هەتا من بم

سەرم بچێ نوێژم ناچێ

سکاڵا

دیارە تۆ سەودات دەگەڵ سروە و شەماڵا کردوە

بۆیە هەستم باوەشی بۆ بەستە واڵا کردوە

خوێنـــــی ئەشقی تێگەڕاوە گوڵوشەی پەخشانی من

کێ ئەڵێ پشتم لە چاوو بەژن و باڵا کردوە

پۆست مۆدێڕنن شێعری خاڵ و کورتە چیرۆکی نیگات

بۆیە عالەم ڕووی لە نووسین و موتاڵا کردوە

ئـــەو نیگایەی هێرمنۆتیك شەرح و ڕاڤەی هەر نەکرد

ئیستە تەفسیرم لە نێو زانکۆی خەیاڵ کردوە

بـــــووکی هەڵبەستم لە گێژاوی شەپۆلی پەرچەما

هەر مەگیرانیی بە بۆنی سەوزی ئاڵ کردوە

ئایەتـــی ئەشقی دەهێنا دۆینێ جوبراییلی رووت

بۆیە من دەستم بە کرنۆش و سکاڵ کردوە

درۆزن

جەرگی سەوزی بەهــار خوێنی تێزاوە ئــەنجن ئـەنجنە

چون تازەی زانیوە شنـــەش وەکوو زریـــان درۆزنــــە

بۆنی خــۆشەویستی نایە لــە بسکی هیچ ئــەستێرەیەك

وشەی دڵناسکی غــــــەزەل ڕێگەی ئـــەوینیان لێونە

شەپۆلی چۆم دوێ شەو ڕەدووی گۆلاوی ڕەش کەوت بۆیە

کانی هەر لەسەرچــــــاوەدا خەریکی خۆخنکــاندنە

دەسرەی سەرچۆپی زریانە گەڵا لەسەر تەرمی بەهـــار

شەختەی هێناوەتە ژوانی گەزیزەو سوورە گـــوڵ شنە

قرچەی هـــەناوی سێبەری رووحی ماندوومە دێتـــەگوێ

چونکـــە ئەمڕۆ رۆژی رەشی وادەو بەڵێنی شکـــاندنە

ئەو پەخشانە ناسكو دڵتەڕەی هێلانەی ئەشقت بـوو

لە شەرمـــەزاریا ئێستێ بە تاسەی خـۆسووتانـدنە

ئەو پێنووسەی وشەی لە ئەستێرەو هەتاو بۆ دەستانـدی

ئێستا حەزی لە هـــــەڵوەرینو چـــاوەڕوانی کوشتنە

سروودی خۆشەویستی بوو لە نێو گەرووی گـــەڵای وەریو

دەیگوت ئەم رووباری ئەشقە هەر لــــەسەرچاوە لیخنە

کۆیە بەفرانباری ٢٠٠٤

"كوێستان"

شێــــعری پاراوی نیــگاکەی تێکەڵی باران ئەبێ

کۆتری بەستەم هەقیەتی گەر هۆگری کوێستان ئەبێ

گەر بە چاوانی گەشی ئاماژەیەك بــکا بۆ زەمان

چەرخی پیری ڕۆژگاریش تووشــی راوەستان ئەبێ

بەفری ڕوخساری ئەگەر خاڵێکی چووکەی تێکەوێ

ڕوومەتی بێ گەردی کوێستان سەت ئەوەندە جوان ئەبێ

دەبمە شای ئەشق و ئەوین و خۆشەویستی ئەو دەمەی

نیو نیگای لێوڕێژ لە دڵداریتی لــێ میــوان ئەبێ

ئـەشقی تۆ میدالّـی سـەوزی گـەردنـی هۆنــــراوەمـە

بۆیـە لـەمرۆوە لـە سـەر زاری ئـەویـنــــــداران ئـەبێ

جێی پشووی پێشمـەرگـە شـاخـەو بـەو زووانـە دڵنیـام

بـاوەشـی کـوێستـانـی سـەوزی زێدی خـۆم جێژوان ئـەبێ

کۆیە٢٠/٥/٢٠٠٤

"**شنه**"

خۆزگە تۆ هەرگیز دڵــی هۆنراوەمت نەشکـــاندبا
با گوڵی ماچی لە سەر باڵی بزەی تۆ چـــاندبا
تاڵ بەتاڵ تەفسیری بۆنی شێعری بسکیتۆم دەکرد
گەر شەوی شوومی سەفەر بەو چەشنە نەیشێواندبا
بەم شەوە تیشکی بزەت نەیگرتبا دەستی غــەزەل
نێو نیشانی ماڵـی ئەشقی تۆم لە کێ ئـــەستاندبا
دەفتەری پاراو ئەکــرد هـۆنراوە باران گــەر شنــە
شادەماری هــەوری بیری شـــاعیری بزوانـــدبا

دەبووە گەپچاڕی هەموو ئـــەستێرەکانی ئـاسمـان

گەر گەلاوێژ خۆی لە ئاستی چاوی مەستت نواندبا

تۆ کە هاتی کۆتری شێعـری سپیم ئـــاوارە بــوون

چۆن دەبوو شاعیر لەبەر پێت کۆتری هــەڵنەفڕاندبا

شێعری من رازی ئەوینی خۆی بە ئەستێران دەگوت

گـــــەر شەپۆلی گۆمەشینی چاوی نـــەیخنکاندبا

خۆزگە جارێتر سروودی ســـــەوزی هەنگاوی شنە

هاتبایە و هەستی نووستوومی لە خـــەو هەستاندبا

پەرچەمت ڕێزی هەبوو بۆ تیپی"پێشمەرگە"ی وشەم

تۆ نەدەبووا عاشقی ئالات لە خـــوێن گـــەوزاندبا

ئارەزووم وابـــوو لە دەستم هاتبایە خاڵ بە خاڵ

شێـــعری نوێی ڕووتم بە کۆڕی شاعیران ناساندبا

ڕازی گەلاوێژ

ئـەشقـێ کـە زمان خـۆ لـە بـەیانـی خـەمـی نـادا

دەرکەوتووە ئـەمڕۆکـە لـە ڕۆمانـی نیگـــادا

کـەس نـەیدی ژوانـی من و ئـەستێرە لـە شـەودا

نـامـەی "شـنـە" بـوو رازی "گـەلاوێژ"ی بـە بـادا

تـا، پـیتـێ لـە سـەر شـەرحـی ئـەوینـی تـۆ بنووسم

بـارانـــــی بـە پـیتـی غـــەزەلـی دێ بـە دوادا

لێوت کـە لـە دادگـایـی ئـەوین مـاچـی دەدامـــێ

تـەفسیری لـە سـەر پـیت و وشـەی مـافـی ڕەوادا

هەر سەوزە بە بارانی بزەت پەلکـــی بەڵێنم

قەت شەختە لە شابسکی تەڕی ئەو گوڵە نادا

تا دەستی بە تیرێژی بزەی تۆوەیە هەستم

لەو ڕەوتە هەتا جوانی هەبێ ئەستەمە لادا

خـــاڵت کە بزانێ غـــەزەلم زیزە لـــە ڕێوە

مەجبووری دەکا بێ لە هەل و مەرجی وەهادا

هـــەر بۆنی شنەی ڕستەیەکی نامە بنێری

هاسانە تەمی حەسرەتی ئەو غوربەتە ڕادا

بۆ کوشتنی ئەستێرە پلانی هەبوو شەوگار

تیشکێکی گەلاوێژی نیگات لێی لە هەرادا

کۆیە ٢٠٠٤

خاڵ

دوێ شەوێ بێ تۆ لە نێو ئازاری خـــەم تاوێنەوە

چۆمی فرمێسکم بە خورٍ ئەڕژایە نێـــو داوێنەوە

دوور لە تۆ ژاکاوە پەلکی سەوزی پێنووسی بەهار

یەك بزەت بێتێ و چرۆی ئەشقی لە لێو بڕوێنەوە

چەم کە نۆتەی هاتنی پێڵاوی تۆی بەرگوێ کەوێ

قەولە سەت ماچی شەپۆلی بداتە دەم بەستێنەوە

من لە سایەی لێوی تۆوە حورمەتی خاڵم دەگرت

هیـــچ لە چاویدا نیە جارێ وەبیری بێنەوە

گەر لە ڕێی ئەشقا دڵم چرژاوە هیــچ قەیدی نییە

جار و بار بەو وردە ماچــە بۆمی تێ هــەڵبێنەوە

بوونەتە حاجی خەیاڵ و هەست و بیر و عەقڵی من

چونکە شێتانە لە دەوری خاڵ و مەم دەخولێنەوە

دوێنــێ ماچێکم لە کانیـــی لێوەکانی تۆ دزی

حەز دەکەم لێی خۆش نەبی بە زیادەوە بیستێنەوە

سڕ بووە زمان و نیگا نامەی ئەوین دێنێ و دەبا

ڕازی ئــەم ئەشقە لە چیرۆکی چەمم بخوێنەوە

گریان١

ئەم شەو کە بە ژانی خەمی دێرینەوە دەگریم
وەك مەم بە هەوای بۆنی کەزیی زینەوە دەگریم
تا گۆڕی ئەوین و بزە بێ خاکی وڵاتم
وەك هەوری بەهاری بە گوڕ و تینەوە دەگریم
زامارە دڵی سەوزی چڕۆی شێعری ئەوینم
بێ ئۆقرە بە ژانی هەرەسی ژینەوە دەگریم
شاردوومنەتەوە زام، لە ژێر زەردەخەنەم دا
ئەمڕۆ بە بزەی رووکەشی خەمگینەوە دەگریم

پایز کە لەسەر گۆڕی گەڵا چــۆپی دەکێشێ

کانیم و بەناڵەی چەمی ئەسـرینەوە دەگریم

چاوی وشــەکانم کە پڕ ئەسرینە لە ئەشقت

بۆ سەیرە کە ئێستێ بە خەم و برینەوە دەگریم

گیانم لەگەڵ ئەم کۆچە دەبەی بۆیە لە دووریت

شێتانە بە شوێن حەسرەتی شیرینەوە دەگریم

هاتوونەتە گریانێ بە ناڵەم رەوەز و شـــاخ

ئەم شەو کە بە ژانی خەمی دێرینەوە دەگریم

گریان٢

دوێ شەو کە دڵی من بە کوڵ و ژانەوە گریا

ئەستێرە بە زام و خەمی هەورانەوە گریا

شەو مەست بوو لەسەر تەرمی هەتاو چۆپیی دەکێشا

مانگ رۆیی بەسەر حەسرەتی کێوانەوە گریا

ئەسرین کە وەکوو تاڤگە لە دیدەی وشە ئەڕژا

دەریا بە هەنیسکی دڵی بارانەوە گریا

کانیلە سەری وردە شەپۆلی کە لە هەش نا

دڵپڕ بە بناری خەمی کوێستانەوە گریا

ئـەنفالـی بزەی کردووە کۆچی لـە نـەکاوت

لوتکـە و رەوەزی شاخ بـە جێژوانـەوە گریا

گـەوزیوە لـە خوێنـی دڵـی خۆی ئـەشقی شـەهیدم

خـاکیش بـە زمانـی هـەموو یارانـەوە گریا

دوێنـێ کـە چپاندم خـەمی ئـەو ئـەشقـە بـە گوێیدا

زریان بـە هـەناسـەی سڕی زستانـەوە گریا

گەلاوێژ

شەوگار بە بزەی ئەشقەوە دەدوێنێ گەلاوێژ
خونچەی غەزەلی تاسە دەپشکوێنێ گەلاوێژ
بیستوومە بە گوێی مانگەشەو و شار و شەقاما
چیرۆکی ئەوینداری دەچرپێنێ گەلاوێژ
ئەستێرە هەموو چاو لە دەمی شیرنی دەبڕن
تا لێوی گزینگێکی ببزوێنێ گەلاوێژ
شەرحی غەزەلی خاڵی بە من ناکرێ چ بکەم
بەو تیشکە زمانی وشە دەشکێنێ گەلاوێژ

گفتی ئەبەدیم دا بە شنەی سەوزی بەهارێ

جامی جەمی ئەم گفتە دەچڕژێنێ گەلاوێژ

دەریا بە تەمای شینە شەپۆلێکی نیگای بوو

تا دەستێ بە زولفی حەزی دابێنێ گەلاوێژ

سەت خۆزگە لە ئامێزی شنەی وەرزی ئەویندا

ئازاری خەمی ئێمە بلاوێنێ گەلاوێژ

شێواوە رەدیفم بە بزەی شاغەزەلی خاڵ

بۆو باسە وشە و هەست و عەقڵ کەوتنە راوێژ

کۆیە پایزی ٢٠٠٤

" دەریا "

بەهاری بۆ دڵم دێنا بزەی چاوی گەشی دەریا

غەزەل نوێژی ئەوینی خوێند لەبەر خاڵی رەشی دەریا

خەم و ژانم لە پەیکی ئاڵی شێعرێکا بەسەردا کرد

بەڵێنیم دا نەدەم لەو ژانە تۆسقاڵێك بەشی دەریا

لە حاستی چاوەکانی ئەو سەرم داخستبوو دۆینێ

دەترسام دابڕووشێنێ، نیگام کۆڵمەو لەشی دەریا

کەنارو روخ و بەستێنی تــەنی لێمان کزەی پــاییز
دەبێ یەکجاری جێ بێڵم بەهشتی باوەشی دەریــا
کە زنجیری وەفای خستۆتە ئەستۆی کیژی هەڵبەستم
لە دڵدا هەر هەڵیدەگرم ئەوینی سەرکەشی دەریــا

" شیلە بزە "

کە وەسەر کەوتی لە سوێی روون و گەشی منداڵی
خۆر بە برژۆڵــی گزینگ کووچەکەتـــانی مـــاڵی
دای لە قەندیلی خەمی کۆنە بروسکەی بزەیەك
تەمی سەر رووممەتی ئیحساسی هەموو رامـــاڵی
چۆن قەسیدەی قژی پڕ پێچ و خەمی راڤە بکەم
کە قەڵەم کۆڵە لەحاند شەرحی وشەی یەك تاڵی

یەك دڵۆپ شیلە بزەت کــەوتە دڵـــی ئاوێنە

خەم و ئازاری ئەدی هەڵدەوەرین شاباڵی

حەجەرول ئەسوەدی ئەو خاڵەتی دیبا سۆفی

قەت بەرەو ماڵی خودای ڕانەدەخست بەرماڵی

دەریا ٢

دەباری خۆشەویستی لە چاوی شینی دەریا

ڕژایە رۆحی بەستەم رێژنەی ئەوینی دەریا

خەریك بوو دەستی زستان گەرووی هەستی ئەبەستم

فریام کەوت بەهاری بزەی بە تینی دەریا

چۆپیی کێشا بە دەسرەی شەپۆلی خۆشەویستی

وشەی پەخشانە شێعرم لە هەڵپەڕینی دەریا

شین و شەپۆڕی شێعری شەوانی شوومی دووری

نەمان بە دەنگی سەوزی یەك پێکەنینی دەریا

من بوومە خــاك و خۆڵــی رۆخ و کەنــار و بەستێن

کردم لـە خۆشەویستـی و ئـەوین ،پەرژینـی دەریا

وەکوو جـاران شەپۆلــی کەزی نادەن بوارم

کە خۆم باوێمە گۆمی سینەی بەرینـی دەریا

لـەگەڵ دواپین هەناسەی بەهاری خۆشەویستـی

دەستــی زریانێك دەمبا بۆ خۆرنشینی دەریــا

دەبینم لێڵە ئیستێ نەینووکی• چاوەکانت

برۆ: با تـەرمی هیوا و ئـەوین نـەبینێ دەریا

" دەریا٣ "

کـــە چاوت بۆ ئـەشقـی چڕی سروودی شینـی دەریایـی

دوا هـەنـاسـەی پـەژارەم بوو لـە سـەر روخساری تـەنیایـی

دڵۆپێکـــی بـــــزەت ریشـەی خـەمی بڕی لـــە ناخمدا

لـــە خوێنم دا رەگـازۆی کـــــرد ئـەوینێکی ئـەهورایـی

هـەتـاو کـەزیـەی تیشکی لـە بـەر روخساری تۆ شانـە دەکرد

کە هـاتـی مـانگ و ئـەستێرە کردیان بـە گۆوەند و شــــایـی

پێنووسەکەم بە بادەی باسی ئەم ئەشقە بووە سەرخۆش

رۆحـــی شێـــعر کرنۆش ئەبا بۆ بەڵێنی تا هەتایی

کە دەم دەنێن بە گۆی مەمکی کانیی خۆشەویستیتەوە

وشەی بیانووگری غەزەل زمـــان دەگرن بە ساوایی

لـــە ئەنگوستە چاوی شەوی تەنیاییدا بوو تێگەییم

سوژدەی برد بۆ گەلاوێژی گەشی نیگات تـــاریکایی

رازی شینی دەریـــام بۆ لێکدەداتەوە چاوی گەشت

ئەم چیرۆکە تەنیـــا دەگەڵ مەرگی مندا دێتە دوایی

شەپۆل ئەدا لە نێو سینگی وشەم دا خۆشەویستی تۆ

لە سایەی نیو نیگات راڤەی ئەشق ناگاتە کۆتـــایی

ئەگەر چاوت خەوی دەریای بە مەستی لێك نەداباوە

هەواڵی مەرگی ئەم ئەشقەم دەبوو بە شتێکی ئاسایی

" دەریا ٤"

لـــــەشاری دڵ برۆ دەر بەجێم بهێڵە دەریـا
چیدی زەوینی هیوام بە خەم مەکێڵە دەریا
چەقۆی رەشی ئەوینت پەپوولە شێعری کوشتم
چەمی بەڵێن و وادەت دەمێکە لێڵە دەریا
هەمیشە شەرمەزارن وشەی وتار و شێعرم
مۆری ئەوینی تۆیان لە سەر تەوێڵە دەریا

سەرابی گوڵبزەت بوو لـــــەم قاقری ئەوینە

نەیهێشت بڵێم کە دەستی وەفات بەفێڵە دەریا

شێعرم دەچێتە شوێنێك وەفا و ئەشق لەوێ بن

خەیاڵ مەکە، کە هەروا لە دووی تۆ وێڵە دەریا

خەمین و تووڕە ئەم شەو وەرەق وتی بە پێنووس

توخوا مەنووسە چیتر لەسەر رەهێڵە دەریـــا

٢٠/٣/٢٠٠٦کۆیە

"دەریا ٥"

شینم لەسەر دەگێرێ سەمایی چاوی دەریا

هەوێنی ژینە بسکی تێك ئاڵۆزاوی دەریـا

سروودی ڕوونی تیرێژ بۆ مانگ و خـۆر ئەخوێنێ

پرشەنگی شێعری سەوزی بزەی بە تاوی دەریا

دڵــم بە شیری مەمکی ئازادی فرچکی گـــرت

لە نێو شوورەی ئەوین و زیندان و داوی دەریــا

سەری لە کەشکەشانی فەلەك دەساوی کوێستان

تواوە کاتێ بیستی لە شێعر ناوی دەریا

شنەو ڕووبارو کانی خەمینە وەك دڵـــــــی من

لە بەر سرشکی ڕوونی چەمی پڕئاوی دەریـــا

قەڵەم بەزی لە شەرحی شەپۆلی شینی چـــاوت

برۆ و مژۆڵ و زولفت بۆی بوونە ڕاوی ، دەریـا

دەگەڵ شنەی ئەوین و بزەی وشەی قەسیدەم

بە بەژنی بێ قەراری زەمەن بڕاوی ،دەریـــــا

مەرگ نەکارێ ناوت بزر بکـــــــا کە لێرە

لە نێو وشەی غەزەل دا حەشار دراوی، دەریـا

کۆیە ٢٠٠٦/٨/٩

"دەریا ٦"

گەر دەتزانی دڵت وەکوو
پاساری یەکی بێ هەوارە
هەر چوار وەرزی دڵۆڤانیت
سڕ و زەرد و بێ بەهارە
گەر دەتزانی جێ هەوارت
بێ ماڵ ئاوایی وێڵ دەکەی
بە لافاوی رەشی رقت
دڵی دەریاکان لێڵ دەکەی
گەر دەتزانی تریفەی ئەشقت
دوا ئەستێرەی شەوگار ئەبێ
لە سەر سینگی یەکەم هەوراز
پشووی بەڵێنت سوار ئەبێ
گەر دەتزانی بەژنی ئەشق و
قەول و وەفای کاڵ و کرچت
گشت لاواز و کورتە باڵان
وەکوو چەمی شێعری پرچت

نەدەبوایە ناوی دەریات   نابایە سەر زاری شێعرم

با هەر تەنیا ناڵاندبای   روحی پڕ ئازاری شێعرم

نەدەبوایە وەک خوای ئەوین   خۆت ناساندبا بە هۆنراوەم

خۆت نەکردایە قیبلەگای   ئەم شێعرە سەرلێشێواوەم

***

نەمم دەزانی شنەی بزەت   بۆ سەر برینی گوڵ و چرۆ

وەرزی بەهار تیرۆر دەکا   بە ئایەت و سوورەی درۆ

پێم وابوو تۆ خودای ئەشقی   لەم قاقڕەی ئەوینەدا

بەختەوەرم گەر بخنکێم   لە نێو ئەو گۆمە شینەدا

کە تۆ هاتی وشەی شێعر   کردیان بە گۆڤەند و شایی

نەپشکووتن گوڵی سڵاو   بوویتە شەختەی ماڵ ئاوایی

***

پێم وابوو جوانترین شێعری   دووتوێی دەفتەر و نامیلکەی

بەراستی وەمزانی دەریای   پێم وانەبوو تراویلکەی

کازیوە

بـــزەت پەخشانـەکی پڕ نێوەرۆکـە

دڵـی سڕبووی زەمانـی دا ختۆکـە

کـە دەرکـەوتـی لـە ئاسوی سـەوزی کوێستـان

وەرە چاوێ لـە کڕنۆشی چرۆ، کـە

لـە دووت ئاوارە بوون پەخشان و شێعــرم

وشەی سـەوزی ئـەوینم بـۆ وەخۆکـە

خـــــەم و ژانم لـە دڵدا بێ ژمارن

بـەڵام تـەنیا خـەمی ئـەشقت سـەرۆکـە

دەسی هاوارو ژانت هەڵوەراندم

ئەگەر دەکرێ پەژارەش دەستەمۆ، کە

دڵی بیزار لە شەو ئازاری دووریت

بە تاسەی دینی کازیوەی بەرۆکە

شەپۆلی یەك نیگام دی تێ گەیشتم

لە چاوتدا زریبار یەك تنۆکە

چلۆن بێژم لەمن دووری کە ئەشقت

لە خوێنمدا دەسووڕێ وەك خڕۆکە

بەراستی کۆتری مەمکت بزۆزن

لە ژێر ئەم تەنکە هەوریشمە خزۆکە

بزەت ئیمزای خودایە :تۆ سەری خۆت

ژیانم بۆ لە دەست مردن ڤیتۆ کە

بێ هیوایی

حەیرانی زەردی هەڵوەرینی خوێند گوڵێك بە ئەسپایی

هاتبۆ بەر دەرکی بەهار بۆ دواوتەو ماڵ ئاوایی

خەونی هەڵوەریوی باخم لە چاوی سروەدا بینی

سینگی پڕ بوو لە چیرۆکی سەوز و ناسکی ساوایی

شینە شەپۆلی نیگایەك نەیدا لە روخساری غەزەل

بۆیە هەر لە سەر چۆپی ڕا لێم بوو بەشین گەڕی شایی

تازە کانی خەونی لێڵی زەریاکان لێك ناداتەوە

لە دەفتەری شەپۆلی دا نەما وشەی دڵنیایی

ئەم وەرزە هیچ پەپوولەیەك ناچێتەوە ژوانی زەریا

بەژنی بەهاری تێك شكاند شنەیەكی لە خۆبایی

شیری درۆی بۆ كوشتنی وادەو بەڵێنی هەڵكێشا

ڕێگاكانی خۆشەویستی گەیاندووە بە كۆتایی

پەڵەی رەشی درۆی ئەشق بەسەر لاجانگی خونچەوە

شنە پێی شەرمەزار نابێ بۆی بۆتە شتێكی ئاسایی

ئاسمانیش لە درۆزنیی تیشكی گەلاوێژ تێگەیی

بۆیە ئێستا دەست دەكاتە ئەستۆی كچی تاریكایی

وشەی پەخشان و شێعری نوێ حەز ناكەن ناوی تۆ بێنم

هەموو سەریان كردۆتە سەردێڕی رەشی بێ هیوایی

شێعرو پێنووس و دەفتەر و بەهار و ئەشق و پێكەنین

دەستەملانی یەكترن بە نیازی گەردن ئازایی

بڕۆ

گوڵەکەم تاکوو بزەت لێرە نەژاکاوە بڕۆ

جامی هیوام لە هەموو لایەوە چڕژاوە بڕۆ

خوانەکا خەم لە نیگای تاسە بنیشێ گوڵەکەم

تا سەری بەو دڵە پڕ مەینەتە خافڵاوە بڕۆ

بەردی شەو لێرە دڵی تیشك و گزینگ دەشکێنێ

تا بە پیلان و دەهۆ خۆر نەکوژراوە بڕۆ

کۆڕی ئەستێرە لە سەر تەرمی هەیڤ رەشپۆشن

خەم لە جێژوان و هەوار خێوەتی هەڵداوە بڕۆ

چەند دڵم خۆشە کە تۆ خوێنەری هەڵبەستی منی

ئێستە پرچی غەزەلم بەو خەمە شێواوە بڕۆ

لێرە دڵداری گوناحێکە کە لێی خۆش نابن

بە شەوێکی رەشی وەك ژینی مە شاراوە بڕۆ

تازە ئەسرینی رژاو نایەتەوە نێو دیدەم

جێت لە نێو چاوی غەزەل خاڵییە تا ماوە بڕۆ

دێن لەسەر گۆڕی ئەڤین هەڵدەپەڕن بۆیە دەڵێم

گوڵەکەم تاکوو بزەت لێرە نەژاکاوە بڕۆ

ماچ

چاوی تۆ دەستی غەزەل نەگرێ لە بن پەرچەمەوە

چۆن لە سەردێڕی نیگات رازی ئەشق لێك دەمەوە؟

تاقە ماچێکی تەڕم ئەوشەوە لەو لێوە دزی

حازرم ئێستێ لەگەڵ گیان و سەرم بیدەمەوە

چێژی ئەو ماچە بە نێو خوێنی غەزەل دا دەگەڕێ

بۆیە دێ دەنگی بژی ئەشقێ لە نێو جەستەمەوە

من ئەگەر ماچی دەمی ئاسکی هۆنراوە نــــەکەم
ئــەستەمە لاپەڕەیەك دەفتەری ژین هەڵ دەمــەوە
گوڵبزەت پرچی رەشی ژان و خـــەمی هـەڵپاچیم
لێوی بەخشەندە بە ماچە دەبێ چاکەی دەمـەوە
جوانیی بەخشیوە بە لێو شیلە بزەت هــەربۆیەش
هێند لە خۆ باییە ئـەو خاڵە بــە ئاسۆی دەمـەوە
شەرحی یەك تاڵە دەزووی تیشکی نیگاتن هەموان
مانگ و ئەستێرە و تاو گشتی بـە کانی و چەمـەوە
خاڵی ســەر گەردنی تۆ داویە ختیلکەی غـەزەلم
چۆن بە کرنۆش و بە ماچ قەرزی ئەوین نادەمەوە

شیوەن

"بۆ شـەهید د.قاسـملوو"

خەمبارە دڵی مێژوو بەدەم ژانەوە دەگری

گڵکـــۆ بە چڵی زامی شەهیدانەوە دەگری

قەندیل لە تەمی گرتوە لوتکەو رەوەزی خۆی

شاهـــــــــۆ بە زرێباری مەریوانەوە دەگری

ئەستێرە خەمی مانگی لە نێو باوەشی دایە

بێ ئۆقرە بە ناڵەی شەوی زستانەوە دەگری

خنكاوە هەنیسكی هەور ئەمڕۆ لە گەروویدا

كانـــــی بە بناری كەژ و كێوانەوە دەگری

هەڵگورد چەمی ئەسرینی لە دیدەی وەكوو لافاو

دەڕژێت و بە هاژەی خەمی سیروانەوە دەگری

سۆرانیی لەهەش ناوە سلێمانی، هەڵەبجەش

هاودەنگی مەهاباد بە موكریانەوە دەگری

ورمێ دەكوڵێ ئەمڕۆ لە نێو گۆلی گلێنەی

تاساوە دیاربەكر و بە دەم وانەوە دەگری

هاوینی ٢٠٠٧

خۆزگە

گەر بە هەودای زولفی تۆوە فێری دارەدارە بام
مافی خۆم بوو تاقە شێت و شاعیری ئەم شارە بام
موو بە موو جەستەی سڕی من بۆتە چاو بۆ دیتنت
بۆ ئەوەی تێر دیتنی ئەو بەژن و لەنجەو لارە بام
تاقە ماچێکت ئەوەندەی تین ئەدامێ پیر نەبم
با بە تەنیاش هەڵگری ئەو حەسرەت و ئازارە بام

هێند بە ئارامی دەسی خستۆتە ئەستۆی گوارەکەی
من دەڵێم خوایە مرۆڤ نەبوام و جووتێ گوارە بام
خۆزگە ئەمنیش هەر وەکوو ئەو وردەخاڵەی سینەکەی
تاکوو مردن لەو خڕی مەمکانەدا ئاوارە بام
چی دەبوو وەك نوقڵی واژەی سەر چڵۆکی لێوەکەی
لەحزەیەك میوانی تینووی ئەو بەهەشتی زارە بام
لووزەوی بەستوە لە چاو ئەسرین و بەو حاڵەش دەڵێم
خۆزگە تۆزی دەم شەپۆلی روونی ئەو رووبارە بام

٢٠٠٨

سڵاو

خۆرە تاو توسقاڵێ وەك ئەو چاوە مەستەی گەش ببا

ئەستەمە شەو لەم گەشی و رووناکییە بێ بەش ببا

کێو هەموو وەك بەفری بەردەستی بەهار دەتوانەوە

لەم خەم و ئازارە تۆزێکیان بەسەر دا بەش ببا

سوورە گوڵ ئێستا سڵاوی رێژنە ناسێنێتەوە

نایەوێ مننەت لە ئەم لێمشتی فرمێسکەش ببا

یەك دڵۆپ ئەسرین لە چاومدا قەتیس ماوە و دەڵێم
خوایە گەر ڕۆیی لەگەڵ خۆی نووری دوو دیدەش ببا
لێرە کۆتایی دەهات چیرۆکی گریان و خەمم
لێگەڕابا ئەم دڵەی من تێر خەوی باوەش ببا
خاڵی لێوی هێندە ئارام نووستبوو ئێستاش دەڵێم
خۆزگە من بایەم لە جێی ئەو خاڵەی و رووم رەش ببا
رێی دڵی دابام لە نێو خەرمانی پرچی نووستبا
خۆی بە ڕزگاربوو دەزانی گەر لەوێ کۆیلەش ببا

هاوینی ٢٠٠٨

نهێنی

بەیانی ئەشقە تیشکی نیگای هــەتاو و ساوی
کە دەرکەوت لە ئاسۆی تاریکی هەوری خاوی
لە ئاوێنەی هەتاوا ئەوەندە سەیری خۆی کــرد
دڵی تەقیوە تیرێژ لە تیشکاوێـــــژی چاوی
قومێ لە ماچی لێوم بداتـــێ دادەمرکێـــــم
دوور ناکەوێ ئیتر لێم بەهاری ســــــــەوزی لاوی

بۆوەی نـەژاکێ پـەلکی بزەی سـەوز لـە لێــوی
لـە فرمێسکــی غـەزەلدا حـەشــارم داوە نـاوی
دوو مـەمکی راوکـەری وی چ شێــوە کۆتــرێکن
کـە دڵ نـەجاتـی نابــێ لـە جـەغــزی داو و راوی
دڵـی چڕاژاوی شێعــری خـەمینـــــی راز دەڵێنم
بـە ماچێ چارە دەکرێ لـەگـەڵ قـەولـی شــــکاوی

٢٤ی گەلاوێژی ٢٠٠٨

مەمک

تا لە سەر سینەت بووە خەرمانی ئەگریجەت بڵاو
مووبەمووی جەستەم لە تاوان بۆ تەماشای بۆتە چاو
من بە هەڵبەستم دەگوت باسی ئەوینی تۆ نەکەن
دیم وشەی ئەسرینی روونم رازی ئەشقی دا لە قاو
چاوی تۆ زانکۆی ئەوینە بۆیە دەرناچێ دڵم
مەمکی تۆ دوو کۆترن سەت راوچییان خستۆتە داو

تاڵە تیشکێکی بزەت لەو لێوە دەرکەوت دوێ شەوێ

تا بە یانی مەست و سەرخۆش پێکەنین مانگ و هەتاو

بۆنی مەرگی لێدەهات ئەم شارە ئەمما یەك نیگات

باسی ئەشق و جێـــژوان و ماچی تێـــدا کردە باو

هێندە تامەزرۆ مەمی تورتی چرۆی دەمژی بەهار

کانی زاری پڕ لە ئاوو و گێژ و حەیران بوو شەتاو

باسی خاڵی تۆم کە بردە کۆڕی گەرمی شاعـــیران

گشت لە خۆچوون دەفتەرو پێنووسو شێعری نووسراو

یەك بە یەك هەڵبەستی من باسی جوانیتن کەچی

گشتی داماون لە وەسفت چەشنی ئاوێنەی شــکاو

خەزەڵوەری ٢٠٠٨ی هەتاوی

فرمێسک

بەرهەمی ئەشقت ئەگەرچی غەیری ژان و خەم نییە

جیا لە ماچی لێوەکەت بۆ زامی من مەڵحەم نییە

چۆمی رۆندك جیا لە تۆ وێنەی لە چاومدا نەهێشت

بۆیە کەس وەك خۆت بە دیدەی شێعری من مەحرەم نییە

هەر ئەوەندەی رۆژ و شەو میوانە لێم دەرد و خەمت

بەڵگەیە بۆوەی بڵێم ئەو شۆخە لوتفی کەم نییە

جیا لە ئەسرینێ کە وا پەرژینی چاوی کردووم

دیمەنی هیچ جوانییەك ئێستا لەبەر دیدەم نییە

شادە دڵ چونکی وتووتە دەیکوژم گەر بێتە لام

دێتە لات هەرچەندە لەم بڕیارە خاترجەم نییە

ئەستەمە مانای ژیان و خۆشەویستی تێ بگا

ئەو کەسەی وا فێری چێژی ماچی خاڵ و دەم نییە

عەقڵی شاعیر خۆی وەباڵی گەردنی کێشا ، وتی

هیچ حەجێ خێری بە ئەندازەی تەوافی مەم نییە

چاو

بە چاوت ئاسمانم ساوە ئەمڕۆ

لەشم یەکسەر لە خۆشیان چاوە ئەمڕۆ

بە ترپەی پێت نەما لەم باخە زستان

بەهارێ تر سەری هەڵ داوە ئەمڕۆ

بە مرواری بزەی ئەسرینی باران

بەرۆکی سوورە گوڵ رازاوە ئەمڕۆ

لە بەر پێت خۆر و مانگ شانازییانە

سەریان بۆ بەردەباز داناوە ئەمڕۆ

لەسەر سینگی سپیی بەفرینی کوێستان

گوڵی شەوبۆ چرۆی دەر داوە ئەمڕۆ

چڵی بسکی گەزیزەی دەم کەناریێ

لە بەژنی شێعری تەڕ هاڵاوە ئەمڕۆ

تریفەی مانگی داوەت کرد شلێرە

دیاریی بۆ هەتاو هێناوە ئەمڕۆ

شنەی دڵتەڕ کەزیی گوڵ دادەهێنێ

قژی نەرمینی ئاڵۆزاوە ئەمڕۆ

لە ئاسکی هەستی ناسکی من مەپرسن

کە گیراوە بە یەك هەوداوە ئەمڕۆ

لە شیرینیی ژیانی پڕ لە تاڵیم

گوڵم هەر ئەشقی تۆم پێ ماوە ئەمڕۆ

لەسەر گوڵ هەڵ دەنیشێ پەڕپەڕۆکێ

کە تەلبەندی سنووری شکاوە ئەمڕۆ

لە ئەسرینی چەمی هەڵبەستەکانم

کەزیی گشتی خەیاڵم خاوە ئەمڕۆ

لە سای پەخشانی کەزیەت شێعری دڵتەڕ

ڕەدیف و قافیەی شێواوە ئەمڕۆ

بە شانازی تەوێڵی لێ دەساوم

لەهەر جێیەك کە پێت داناوە ئەمڕۆ

حەز

تۆ کە دێی ئەمنیش وەکوو کۆڵان و شۆستە حەز دەکەم

گوێ لە مۆسیقای گەشی هەنگاوەکانت هەڵ بخەم

خەونی تیرێژی هەتاوت بۆ لە ئاسمان داگرم

چەپکە ماچێکی بەهاریت لەو دەم و لێوەی بدەم

خۆزگە دەتزانی بە نۆتەی سەوزی هەنگاوت چلۆن

گیانی شیرینی وەبەردێ پەلکی ژاکاوی بزەم

هێند لە دەوری لێوەکەت فەرهەنگی خاڵم خوێندەوە

چیی وشەی ماچ و ئەوینن، بوونە سەروای شێعرەکەم

خۆزگە بەو دەرزیلەیەی وا زێرەڤانی سینەتە

ڕۆژ و شەو چاوی لە تۆیە ئێرەیی چۆن پێ نەبەم

هەر دەڕۆم و ئەو خەیاڵە مێشکی داگیر کردووم

خوایە کەی زارم وەکوو ستیانەکەی پڕ کا لە مەم

گیان وەبەر کوچە و شەقامی شار دەنێی کاتێ کە دێی

کووچە گوێی هەڵخستووە من چاو لەبەر پێت رادەخەم

یادی تۆ ناهێڵێ تەنیایی دڵم داگیر بکا

ئاگری ئەشقت نەبێ، خۆ دەمکوژن ئازار و خەم

دەریا

شەو بە سەرماوە زرینگاوەتەوە

شادی رۆیشتووە خەم ماوەتەوە

دڵی پێنووسی ئەڤیندار تەنگە

هەستوخوست نایە قەڵا بێ دەنگە

کڕو خامۆشە زەمان یەکجاری

وەك بڵێی مەرگی بەسەر دا باری

جارو بار کوندێ لە دوور دەخوێنێ

خەبەری مەرگی هەژارێ دێنێ

کوڕە پێشمەرگە بە تەنیا خەوتوون

بە خەون چوونەتەوە سەر کەوتوون

دەست لە ئەستۆی کچی خەونی پیرۆز

هەڵیان کردووە ئاوری نەورۆز

خاکی رزگارە لە دەس بێدادی

ئای چ شیرینە خەوی ئازادی

منم ئەمشەو کە بە تەنیا ماوم

خەو کە تۆراوە لە لانەی چاوم

یادی جێژوان و هەواری جاران

چاومی هێناوەتە ئەسرین باران

دێ بەبەر چاوی خەیاڵا جوانێ

دڵ دەبێ هەر بە خەیاڵ بڕوانێ

کوڕ کوژن سیلە نیگای کیژۆڵان

لەسەری پێچ و لە حەوشە و کۆڵان

دوگمە دەترازێ لە سەر سینە و مەم

وەختە سەت شێعری بە قوربانی کەم

ئەو نیگا و بەژن و بزە و چاوانە

قیبلەگای دین و دڵ و چاومانە

کۆتری بێ پەڕ و پۆی خەومیان کوشت

دەمەو ئێوارە بوو وا خوێنیان رشت

ئێستەکەش نازی نیگای چاو کاڵێ

پێمی بەخشیوە پەڕی شاباڵێ

بۆیە بێ ئۆقرە لەگەڵ تەنیایی

دێم دەکەم شەرحی نیگای دەریایی

گیانی بەخشیوە بە هۆنراوەی من

بەو دڵە پڕ خەم و ژاکاوەی من

دەبێ ناوی هەموو کیژان بێنم

یەك بە یەك با غەزەل بیان دوێنم

تاکوو بزانێ بزانێ کە ئەم دنیایە

تاقە ئەستێرەیەکی تێدایە

کە هەتاو سوژدە دەبا بۆ بەر پێی

مانگ و ئەستێرە قەرزدارن پێی

پەڕی نامەم بە شەماڵ دەسپێرم

ڕۆژ بێ یا نیوەشەوێ دەینێرم

پێی دەڵێم هاودەمی پێدەشت و کۆ

زوو وەرە دەستم بە داوێنی تۆ

لێرە ئەستێرەیەکم ناسیوە

نامە شێعرێکە لە بۆم نووسیوە

وەسفی برژانگ و دەم و بەژن و چاو

جووتێ ئەستێرە لە ئاسمانی ساو

ناوی گشت سوورە گوڵی ئەوناوە

کە قەسیدەی منی پێ ڕازاوە

یەك بە یەك بوونە هەوێنی هەڵبەست

خاڵی لێو،بەژنی لەبار، چاوی مەست

بۆچی پێت سەیرە کەناوم بردوون

لەگەڵ ئەو دڵبەرە ریزم کردوون
لەوێ گوڵ زۆرە نەخەجڵێی ئەی با
نامەکەت بگرە کە زریان نەیبا
بڵێ هێناومە سڵاوێ بۆتان
پڕ لە تاریفی جوانیی خۆتان
بڵێ کوا چاوگەشی ئەستێرەی شەو
تایبەتی پێمە سڵاوێ بۆ ئەو
ناوی ئەستێرە لە هەرکوێ بێنی
هەرچی پێویست بێ بەدەستی دێنی
شەو بە جێژووانی ئەوین نازانێ
تا گەلاوێژی نیگای بڕوانێ
چاوو برژانگی کەسەر راو دەگرن
کۆترن راوچی بە بێ داو دەگرن
دێن بە پۆل بۆ خەبەر و پێشوازی
فێر دەبی چێژی چییە گیانبازی

پۆلێ نەسرین و هەڵاڵەی رووگەش

گوڵە مێلاقە، گەزیزەی چاو رەش

گەردنی چەشنی بلووری بێگەرد

چرژی خستۆتە دڵی سەختی بەرد

سینگی بەفرینی گوڵاڵەی رووح سووك

دڵڕفێن پێدەکەنن وەك نوێ بووك

سوێسن و چیمەن و شلێرەی جوان

شەونمە جوانە لە سینەو بەروان

دڵگرە رۆندکی روخساری گوڵ

دوڕی فرمێسکە لە گریانی دڵ

مانگ بە رووزەردی تریفەی داوێ

کەل دەنەخشێ بە گزینگی تاوێ

پەڕپەڕۆك دێت و دەدا بای باڵی

لێرەنابینی هەواری خاڵی

مەلی بێ لانە دەخوێنن جارێ

تا چرۆ مابێ لە لێوی دارێ

رووگەشن لێو بەبزەن دڵپاکن

ئارەزووی رۆژی هەناو رووناکن

دەڕفێنن دڵی پۆلی جوانان

پۆلە کۆتر لە دەرو گوێسوانان

جوان دەکەن دیمەنی نێو گوڵزاران

کە لە سەر گوڵ دەگەڕێن ئێواران

ئاسکی دڵگری زۆر تێدایە

دڵی ناسك لەوێ بۆی شەیدایە

موژدە بۆ هەرچی گوڵی لەو ناوە

بە بزەی لێوی کچێ بەسراوە

تەمی کوێستان دەڕەوێ پێناچێ

گەر بەهار ئیزنی بدا بۆ ماچێ

شنەیەك بسکی هەتاو دادێنێ

بۆی بەهار بۆ گوڵ و کوێستان دێنێ

وەك بەیان بێ تەم و مژ بێگەردن

شیرنە ماچی تەوێڵ و گەردن

دڵی لێورێژ لە وتە و رەمز و راز

کوڕە پێشمەرگەیەکی ئاشتیخواز

دێ هەتا وەربگرێ پاداشتی

لە گوڵی باخی بەهەشتی ئاشتی

گەر ئەڤین تیری لە جەرگی راکا

چۆن لەبەر چنگی تەوارێ راکا

لێرە ئەی پیرە شەماڵ تۆم یاری

تۆ کە یادگاری بەهاری پاری

نامەکە هەڵگرە زوو خێراکە

دڵی من ئێستێ تەواو خەمناکە

کە گەیشتیتە یەکەم کۆڵانێ

هەر گوڵەو مشتەرییە و دەڕوانێ

بۆ بزەی هیچ گوڵێ ئاوڕ مەدەوە

جوابی کارمامزی دڵپڕ مەدەوە

لەوێ دوو چاوی گەشی دەریایی

پڕ لە تیریێژی ئەڤینی خوایی

چاوەکانی لەسەرم شین گێڕن

خوانەکا ڕۆژێ نیگا وەرگێڕن

دوو چەمی پڕ لە هومێد و ئاوات

هەر کە دیتیانی لەوێ دێن بۆلات

بەر لەوەی بێژی چییە وا پێمە

عەرزی یارێ کە سڵاوی ئێمە

سووکێ چۆك دادە بە قەستی کرنۆش

بەری پێی ماچکە لەڕێوە ڕووخۆش

لەمنەوە هەڵگرە بۆ وی سڵاوێ

پڕ لە ئەشق و لە گزینگی تاوێ

پێی بڵێ چەند لە کچان دەڕوانم

وەکوو وی نایەتە پێش چاوانم

لە شەپۆلی چەم و چاوی کانی

لە چیا و دەشت و بەهاری جوانی

هەرچی هەن دیمەنی نێو دنیایە

ڕەنگ و بۆی جوانیی ئەوی تێدایە

چاوی بۆ دیدەمی کرد پەرژینێ

بۆیە چاوم کەسی تر نابینێ

کچی ئەم ناوە دڵان دەڕفێنن

کەچی تاڵێکی قژی ناهێنن

لێم گەڕێ چۆنی بووم هەروابم

سوژدە بۆ جوانی بەرم تا مابم

قەڵا هاوینی ١٣٨٤

چاوەڕوانی

گەر بزانم چاوەکەت بۆ کوشتنم پێشەنگ ئەبێ
پێکەنینیشم لەگەڵ نۆتەی ژیان هاودەنگ ئەبێ
گرژ و مۆنیش بێ ئەگەر روخساری ناڕێکی ژیان
یەك شنەی ئەشقی بەسەردا بێنی شۆخ و شەنگ ئەبێ
گەر هەموو جوانیی زەوی تێکەڵ بە مۆسیقا بکەن
جا لەگەڵ تۆزی بەری پێڵاوەکەت هاوسەنگ ئەبێ

چاوەکانیشم بەخیلیان دێ بە یەك بۆ دیتنت

هەر کەسێ تۆی خۆش بوێ، وەك ئێمە بەرچاوتەنگ ئەبێ

خاڵی لێوت قافیەی شێعری خودایە و من دەڵێم

بێت و داپۆشی لە دنیا وەزنی عالەم لەنگ ئەبێ

با کەژ و کێوان بە ناڵەم نەبنە ئاو خێرا وەرە

چون لە ئامێزی ئەوینا ئەو دڵەم بێدەنگ ئەبێ

هەر نەهاتی تا رەدیفی شێعرەکەم شێوا کەچی

شێتە دڵ هەر چاوەڕێیە و پێم دەڵێ نا رەنگە بێ

سەما

خۆزگە دەتزانی کە شێتێ لێرە چۆن سووتاوە بۆت

چۆن چرۆی خەونی بەهاری ژینی هەڵقرچاوە بۆت

خۆزگە دەتزانی شەقامی تاسەباری شارەکەم

چۆن بەدووتا وێڵ و سەرگەردان بەکوڵ گریاوە بۆت

من بە شانازی لەسەر ئایینی ئەو خاڵەت دەڵێم

دێر و مزگەوت و کەنیسەم گشت بەلاوە ناوە بۆت

تاقە دیکتاتۆری تۆ خۆشم دەوێی ئەی ئەشقی من

بۆیە ئاڵای ملکەچیم لەم شارەدا هەڵداوە بۆت

نا خەمی ئەم بەحری فرمێسکەت نەبێ بۆ هاتنت

من گلێنەم بەردەبازی رێگەتە و دامناوە بۆت

جیا لەوەی هەستم سەمای ژینت لە پێشوازی دەکا

شادەماری شێعری کۆنیشم هەمووی هەستاوە بۆت

نوێژی ئەم ئەشقەم بەرەو قیبلەی مەمت دابەستووە

خوادەزانێ چۆن رەکات و سوژدە لێم شێواوە بۆت

خۆزگە بەو رۆژەی لە میعراجی ئەوینا پێم ئەڵێی

ئایەتی ماچ و مەمم وەك موعجیزە داناوە بۆت

شینی شیناوێ

بەهارەو خەونی باران هەڵدەقرچێ

سەمای سەرسەوزی شاران هەڵدەقرچێ

هەناسەی پڕ لە تاسەی شەنگە بێری

لە جێژوان و هەواران هەڵدەقرچێ

قوتابخانە لە وانەی گڕ گڤەی دێ

لەوێ دەنگی هەژاران هەڵدەقرچێ

لە شیناوێ دەگێڕن شین و دەگرین

کە خونچەی لێوی داران هەڵدەقرچێ

دڵی دایك بڵێسەی دێ لەبەر ژان

لەنێو ژان و پەژاران هەڵدەقرچێ

لە ئیبراهیمەکەت پاکتر، خودایە

لە ئاگردا هەزاران هەڵدەقرچێ

کەچی نەتفەرموو "بەردەن وەسەلامەن"

کە دیت دیدەی بەهاران هەڵدەقرچێ

دەترسم تۆش بفەرمووی جا چ قەیدی

بە سوودی گورگی تاران هەڵدەقرچێ

بە ئایاتی رەشی شەیتانی تاران

گوڵووکی لێوبەباران هەڵدەقرچێ

ئەوەی لێرەی دەبینی خوا دەزانی

لە سای پیری جەماران هەڵدەقرچێ

ورده شێعر

ماچێکم کردی زۆر بە هەستەوە

گەر پێت ناخۆش بوو ها ماچم کەوە

***

کە شێعری ناسکی پێڵووت ئەبزوێ

قەسیدە و شێعری نوێ ئەڕژێ لە چاوت

دڵی پڕ ژانی شێعری هەڵدڕیوم

لەتی شووشەی بەڵێنی تێکشکاوت

**

دویَ شەو تاکوو دەم بەیانی

خـــــەو لە چاوانم زڕابوو

خۆزگەم دەخواست بەو کتێبەی

دوێنێ بە سینگتەوە نابوو

***

گلەیی دەکەی کە رازی ئەشقت

بۆچی لەسەر گشت زمان و زارن

گلەیی مەکە تۆش چاوەکانت

وەکوو شێعری من زار بە هاوارن

***

لەمن دووری و هەمیشە وای لەلای من

لە من زیزیت دەبێ چی بێ خەتای من

ئەوەندەی شیعری روخسارت دەبینم

دەڵێی بۆخۆی دروست کردووی خودای من

نیگات نۆتەی غەزەل بۆ من دەهێنێ

بزەت هیوام لەناخیدا دەچێنێ

کە ماڵاوا دەکەیت هەر خۆم دەزانم

لە شوێن پێت شیعری ناسك جێ دەمێنێ

***

گڕ و کڵپەی بەتینی ئەم ئەڤینەم

بڵێسەی دێ لە ئاگردانی سینەم

کە خۆڵی ڕێگەکەت تاجی سەرم بێ

ئەمن خاوەنشکۆی رووی ئەم زەمینەم

***

کە تۆ دێی دڵ کڕە و هیچ دەنگی نایە

کە دەشڕۆی خوا دەزانێ چۆن هەرایە

دەفەرمووی چۆنی قوربانی سڵاوت

کە دەرمانی هەزار دەرد و بەڵایە

وشەی شێعری خودایە بەژن و باڵات

بڵێ بیباتە بەر کێ دڵ سکاڵات

ئەتۆ رۆمان و شێعری کائیناتی

کە تێر نابم لە تەفسیر و موتاڵات

**

خۆزگە یەکەم تیشکی نیگات پڕ لە قین و هەڕەشە با

ناوت زریانێکی دڕی دژی پشکوتن و گەشە با

ئێستێ هەناسەی غەزەلم پڕە لە مەرگێکی نامۆ

چون ئەزانم رۆژێ دادێ شنەش ئەبێ بە رەشەبا

***

وردە خاڵی مەسحەفی رووی تۆ بەڕیز هاتوونە خوار

چۆن سەرنجم رانەکێشن هەر لە شێعری نوێ دەچن

بوومە پێشمەرگە بۆوەی تامردن

پڕ شانازی بێ ئەم کورتە ژیانە

چ بکەم دەستکورتم چیم لەدەست نایە

خوێنم خەڵاتی ڕێی نیشتمانە

هەڕەشەی دوژمن قەت نامترسێنێ

هاوڕێم باوەڕ و چەك و چیایە

هەروا سەربەرز راوەستە ئەی شاخ

دەستم لە ئەستۆی سەنگەرت دایە

بۆ مامۆستا عەبدوڵڵا حەسەنزادە

تۆ لە نێو کۆڕی گەشی ئەستێران

خۆرەتاوێکی لە دوورڕا دیاری

هاتی جێگەی تۆ لە دڵماندایە

باوەڕی پێیە وشەت بە دیاری

دەبێ یەکسەر بە ژینی خۆی بنازێ

ئەوی هێند بەختەوەر بوو، بوو بە هاوڕێت

هەزاران خۆزگەمە بەو ڕێ و بانەی

دەبێتە خۆڵ و خاک و تۆزی بەر پێت

رۆژی پێشمەرگە

بیستوشەشی سەرماوەزم

رۆژی تین و گوڕ و تاوم

لە نێو گلێنەی مێژوو دا

ئاڵایەکی هەڵکراوم

ئەمنیش وەك رۆژەکانی تر

لە خوێنی سوور وەردراوم

بەڵام بۆوان جێی شانازیم

تاجی سەر و سۆمای چاوم

چونکی هەر من لە نێویان دا

بە ناو پێشمەرگەوە کراوم

رووت دامەپۆشە

با تێر بتببینم

با بە ئایەتی چاوەکانی تۆ

بەهێزتری کەم کۆڵەکەی دینم

روو دامەپۆشە

با رێژنەی سەوزی بارانی بزەت

لە پەلکی سیسی روخسارم بدا

بەڵێنم داوە وات بپەرستم

گوڵی ئیرەیی بپشکوێ

خودا

خاڵت حەجەرلئەسوەد و چاڵی چەنە زەمزەم

خوا واجبی کردووە لەسەرم بێمە زیارەت

ناوم گەلێ ناخۆشە لەلام شیرینە کاتێ

بانگم دەکەی و دەردێ لەنێو ئەم دەم و زارەت

کورتەیەک لەسەر ژیانی شاعیر

ساڵی ١٩٧٦ لە گوندی حاجیلەکی سەر بە شاری بۆکان لە دایک بووە. لە زانکۆی بۆکان بەکالۆریوسی لە زمان و ئەدەبی فارسی وەرگرتووە. ساڵی ٢٠٠٤ پەڕیوەی باشووری کوردستان بووە و لە چاپەمەنی و بەشەکانی ڕاگەیاندنی حیزبی دیموکراتی کوردستاندا کاری کردووە و لە گۆڤارەکانی باشووری کوردستانیشدا وەک (کاروان، ڕامان، ئایندە، ئایدیا، بیاڤ، چلاواز، وێران، ٢٣، گزینگ، هەڵبوون، ڕاڤە)دا بابەتی بڵاو کردووەتەوە و لە ساڵی ٢٠٠٩وە وەک ستافی کارا لە لاپەڕەی فەهەنگی ڕۆژنامەی هەولێردا کاری کردووە و بابەتی بڵاو کردووەتەوە و لە ساڵی ٢٠١١وە وەک زمانەوان هاوکاری دەزگای توێژینەوە و بڵاوکردنەوەی موکریانییە و تا ئێستا ٢٠ کتێبی لە زمانی فارسییەوە کردووەتە کوردی:

١. ژان: نووسینی مارگریت دۆراس
٢. ژن له فه‌لسه‌فه‌ی سیاسیی رۆژئاوادا: نووسینی: سوزان مولیر ئۆکین
٣. ئه‌ودیوی کوێستان؛ نووسینی: یه‌شار که‌مال
٤. سه‌فه‌ر: نووسینی مه‌حموود ده‌وڵه‌ت ئابادی
٥. تاعوون: نووسینی ئه‌لبێر کامۆ
٦. ئێمیل: نووسینی ژان ژاک رۆسۆ
٧. کۆیله‌کردنی ژنان: نووسینی: جۆن ستیوارت میل
٨. سێبه‌ری هه‌ڵۆ: نهێنییه‌کانی ژیانی ناپلیون
٩. پێشه‌وای رابوون(بیره‌وه‌رییه‌کانی سه‌عیدخانی هومایون)
١٠. کۆتایی سه‌ده‌کانی ناوه‌ڕاست
١١. ئیمپراتۆریای بیزه‌نتی
١٢. له لینینه‌وه تا پووتین
١٣. ئاغاکانی ئاقچاساز(رۆمان/یه‌شار که‌مال)
١٤.زیاره‌تی ماچ (کۆی شێعره‌کان/ چاپی یه‌که‌م ی.ن.که‌رکووک)
١٥. کچانی کابول
١٦. ئاسیه (رۆمان/ تۆرگینێف)
١٧. یه‌که‌م ئه‌شق (رۆمان / تۆرگینێف)
١٨.لافاوه به‌هارییه‌کان (رۆمان/ تۆرگینێف)
١٩. یاخی (رۆمان / یه‌شار که‌مال)
٢٠. نان و ماچ(کۆچیرۆک/ به‌رهه‌می هاوبه‌ش له‌گه‌ڵ جه‌واد حه‌یده‌ری)